

**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,
oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024**

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje całkowitą powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacialna)</i> • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie • wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> • wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego • podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski • wymienia elementy klimatu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobowa temperatura powietrza</i> • wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło,</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia proces powstawania gór • wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce • omawia zlodowacenia na obszarze Polski • opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe • porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy • dokonuje podziału surowców mineralnych • podaje cechy klimatu Polski • podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej • rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią • wskazuje na mapie Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • opisuje dzieje Ziemi • wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski • omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce • odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze • przedstawia proces powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce • wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski • omawia ważniejsze typy jezior w Polsce • przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej • omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki • omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku • omawia procesy i czynniki glebotwórcze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze • wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę • wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody • ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce • wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego • ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb • ocenia przydatność przyrodniczą

¹ Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

<p><i>rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkwate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie główne rzeki Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> •wymienia przyczyny powodzi w Polsce •określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego •wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny •omawia linię brzegową Bałtyku •podaje główne cechy fizyczne Bałtyku •<i>wyjaśnia znaczenie terminów: gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> •wymienia typy gleb w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> •wymienia różne rodzaje lasów w Polsce •wskazuje parki narodowe na mapie Polski 	<p>rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia wielkość i głębokość Bałtyku •charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata •opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku •opisuje wybrane typy gleb w Polsce •przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski •omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce •podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu •charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry •opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry •wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce •określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników •charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku •<i>omawia powstawanie gleby</i> •wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych •omawia funkcje lasów •ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje typy lasów w Polsce •opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski 	<p>i gospodarczą lasów w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego •planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
---	--	---	---	---

2. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską •wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i> •wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> •odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych •wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich •prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej •omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 •omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw •wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce •omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. •oblicza współczynnik przyrostu naturalnego •podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce •omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce •porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci •oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski •opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce •opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce •porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia podział administracyjny Polski •omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy •analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski •omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski •oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce •charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce •wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich •omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce •przedstawia strukturę wyznaniową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski •analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego •analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce •ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie •ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich •omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie
--	--	--	---	---

<p><i>zaludnienia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> wymienia przyczyny migracji wewnętrznych odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski wymienia główne skupiska Polonii wymienia mniejszości narodowe w Polsce wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia,</i> odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie wymienia funkcje miast odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast 	<p>w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce określa kierunki napływu imigrantów do Polski wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy 	<p>Polaków na tle innych państw Europy</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy 	<p>światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
--	--	---	--	---

3. Rolnictwo i przemysł Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje rolnictwa wymienia przyrodnicze i pozapryrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki przyrodnicze i pozapryrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich
--	--	--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> •wymienia główne uprawy w Polsce •wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> •wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce •wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich •dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy •wymienia funkcje przemysłu •wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej •wymienia źródła energii •wymienia typy elektrowni •wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce •wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim 	<ul style="list-style-type: none"> •przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce •wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce •przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce •wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce •omawia cechy polskiego przemysłu •wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski •omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim •lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłone, wodne i niekonwencjonalne •opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych •podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim 	<ul style="list-style-type: none"> •przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce •przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce •omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy •wyjaśnia wpływ warunków pozaprzrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim 	<ul style="list-style-type: none"> •porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy •omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej •analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu •opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce •wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii •analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem 	<ul style="list-style-type: none"> w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny •wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju •analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki
--	--	--	--	--

4. Usługi w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> •wyróżnia rodzaje transportu w Polsce •wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze •wyróżnia rodzaje łączności •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> •wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> •wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie •wymienia główne atrakcje turystyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zróżnicowanie usług w Polsce •omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce •omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce •omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce •wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym •wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego •omawia czynniki rozwoju turystyki •wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków •omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski •podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski •przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce •charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> •charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski •wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce •prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego •ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki •analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy •ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski •analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie •określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta •podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej •ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
--	--	--	---	---

wybrzeża Bałtyku i Małopolski	UNESCO i wskazuje je na mapie			
5. Mój region i moja mała ojczyzna				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> • wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony • wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny • przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie • wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym • rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie • analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu • opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny • omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako określonej działalności gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależność między elementami środowiska geograficznego • planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie • projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności • podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej